

דור העתיד של המדע בישראל

באירוע ההכרזה על זוכי פרסי וולף הונהג השנה חידוש, בנוסף לנימוקים הרשמיים, סיפרו ילדים מחוננים הלומדים במקביל ללימודיהם בתיכון גם באוניברסיטת תל אביב במסגרת תוכנית "מדעני וממציאי העתיד" על הזוכים והשפעתם על חייהם. ראיינו שישה מהם לאחר הטקס

תלמידי תכנית מדעני וממציאי העתיד באוניברסיטת תל אביב: מימין: נועה קורנייב. עבד קאדרי, סער כץ, דנה צייטלין, יונתן דנקנר. צילום: אבי בליזובסקי

באירוע ההכרזה על זוכי פרס וולף הונהג השנה חידוש. בנוסף לחברי וועדות הפרסים השונים – אנשי מדע בתחומים הרלוונטיים, הוצג כל זוכה על ידי ילדים בני 15-17 שעל גב חולצתם נכתב "גם איינשטיין היה פעם ילד". בחן רב סיפרו הילדים כל אחד בתורו על השפעת תגליותיהם של הזוכים על התחום המעניין אותו.

מדובר בילדים הלומדים במסגרת התכנית לפיתוח מדעני וממציאי העתיד העתיד של ישראל, במטרה לאפשר לתלמידים מצטיינים במיוחד (מאזורים שונים בארץ) להשתלב בלימודים אקדמיים ובמחקר אקדמי פעיל. התלמידים בתוכנית יכולים לצבור קורסים אקדמיים לקרדיט בתחומי ההנדסה, המדעים המדויקים, מדעי החיים והרפואה, בהתאם לתכנית לימודים אישית, ולהשתלב במעבדות מחקר מובילות באוניברסיטת תל אביב. שני שובר, רכזת תכנית מדעני וממציאי העתיד באוניברסיטת תל אביב מוסרת כי מדובר בתוכנית כלל ארצית שהגה ויזם נשיא המדינה שמעון פרס בשנת 2009. אוניברסיטת ת"א היתה הראשונה שהרימה את הכפפה, והיום התוכנית מתקיימת גם בטכניון ובאוניברסיטת בן-גוריון "אנו צופים שמוסדות נוספים בשנה הבאה התוכנית תתחיל בתל חי וגם באוני' העברית".

בין הקורסים האקדמיים שהתלמידים למדו: פיזיקה קלאסית 1, מבוא לפיזיקה מודרנית, מבוא מתמטי לפיזיקאים, כימיה כללית 1, מבוא לביוכימיה של התא, אלגברה לינארית 1א. עוד מוסיפה שובר, כי ממוצע הציונים של התלמידים הצעירים בתוכנית גובה יותר מאשר של הסטודנטים לתואר ראשון.

לאחר הטקס התראיינו שישה מהילדים לאתר הידען: נועה קורנייב הלומדת פיסיקה וכימיה, עבד קאדרי הלומד פיסיקה ומתמטיקה, סער כץ שגם הוא לומד פיסיקה ומתמטיקה, דנה צייטלין הלומדת ביולוגיה, יונתן דנקנר הלומד פיסיקה ומתמטיקה ומדעי המחשב ואיתי בלך הלומד פיסיקה, תלמידי הפרויקט שמשקיעים 30 שעות שבועיות בלימודים אקדמיים וחלקם אף כחוקרים שווי זכויות בקבוצות מחקר.

צייטלין: "התכנית לפיתוח מדעני וממציאי העתיד של ישראל היא תוכנית שיזם הנשיא פרס שמטרתה לפתח את המדענים והממציאים העתידיים של ישראל וקורנייב מוסיפה: הוא היה מודאג מעצירת ההתקדמות של ישראל בתחום המדע והחלט שהתחום "שהכי שווה לשקיע בו שממנו יתפתח העתיד הוא הנוער".

אתר הידען: אתם לא ילדים רגילים

"דנקנר: "עברנו הרבה שלבים של מיונים ומבחנים, ובכל שנה המספר מצטמצם. מעטים הילדים שמוכנים להשקיע 30 שעות בשבוע קורנייב. אחרי מיונים נשארים בשלב ראשון 120 תלמידים ואחר כך המספר מצטמצם ל-30. בסוף כיתה ח' אנחנו נכנסים למכינה ואחרי המכינה אנחנו נכנסים לקורסים אקדמיים, כל אחד במסלול שהוא מחליט – פיסיקה מתמטיקה, כימיה, ביולוגיה וסייבר ואחר שנתיים אנחנו משתלבים במעבדות מחקר ולומדים עצמאית עם סטודנטים רגילים.

מאיפה הסקרנות?

צייטלין: "הרבה מזה בא מהבית. כל הזמן מנסים להסביר למה דברים קורים, לימדו אותי לא להיות אדישה למה שקורה מסביבי בכל התחומים.

קורנייב: "המפתח זה כנראה החופש שהורים נותנים. כשהם נותנים לנו חופש להתעניין במה שאנחנו רוצים – דנה ואז מעודדים אותנו להמשיך.

לפי הצגתכם על הבמה נראה שאתם מגיעים מכל רחבי הארץ

צייטלין: התוכנית מפוזרת מאוד על גבי הארץ. נועה במעלות, ויש לנו ילד בתוכנית מלהבים ליד באר שבע. דנקנר: כל הילדים מגיעים פעמיים בשבוע לאוניברסיטת ת"א. הקורסים שאנחנו לומדים הם ברובם ייחודיים לנו עם מרצים משלנו אבל המבחנים שאנחנו ניגשים הם ביחד עם סטודנטים בלי הקלות.

עבד קאדרי, תושב טירה שבמשולש מספר כי נחשף לתוכנית בעת לימודיו בכפר הירוק: "עבד אני לומד מכיתה ז' בכפר הירוק. כשהייתי בכיתה ח' הציגו בפנינו את התוכנית. אמרתי להורים שלי מצא חן בעיניהם, וגם בעיניי והחלטתי לעשות את זה.

בסרן שבשווייץ. "יש LHC איתי בלוח הלומד באוניברסיטת תל אביב פיסיקת חלקיקית אנרגיות גבוהות, מתכנן לבקר במאיץ החלקיקים עניין מולד כלשהו, גם אם הוא לא מולד, משהו בחינוך בסיסי, לא כל אחד יכול להיכנס לזה, זה בעיקר להמשיך ולנסות גם כשמערכת פועלת כנגדך ומנסה למנוע ממך לעשות את מה שמעניין אותך ולהמשיך ולפעול ובדרך קצת לנוח, אחרת תהיה מרוט ומעוצבן כמו שקורה בתקופת המבחנים שאני נכנס אליה עוד מעט." אגב כבוגר יותר (17) בלוח גם מלמד את הצעירים בשיעורי תגבור.

מה דעתכם על הזוכים בפרס וולף?

בלוח: "היה נחמד וכסף זה כיף. אני לא הכרתי את שמות הזוכים עד עכשיו, מאוד התלהבתי שהבנתי את אלו של המתמטיקה אבל יש הרבה מה ללמוד כי את כל הארבעה האחרים לא הבנתי. קורנייב: "אנחנו פה כדי לייצג את הרוח שבאוירתה ניתן הפרס ומקווים יום אחד גם לעמוד במעמד הזה."

קורנייב מבקשת לציין את ד"ר ארז פייטן, היו"ר האקדמאי של התוכנית: "ארז מקפיד ללמד על פי הדרך שבה התפתחו דברים ולא מספר אותם כמו בן מאליו. הוא פותח את התוכנית ומלווה בשנתיים הראשונות בקורסי פיסיקה. הוא דמות אב